
ТЕМА VIII

ФОРМА: ПРЕДМЕТ ДУХОВНОГ ИНТЕРЕСА

Јудит Берец, *Сањај звезде*
(ТРЕЋА НАГРАДА 9. БЕОКУЛИС-а: КРАТКИ ФИЛМ)
Галерија КУЛОАР Математичка гимназија Београд
Гимназија „Бољаи” Сента
Ментор: проф. Габор Међери

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

UNIVERZALNOST MUZIKE

Muzika je umetnost zvuka. Uzvišeni zvuk koji nikome i ničemu ne služi, ali koji nas uvek zavodi, opija, zarobi; ljudsko biće (a i druga bića) ne može da mu odoli. Muzika nije ni istinita ni neistinita, ni dobra ni zla. Ona je nevina i deluje utoliko šire ukoliko dira u ono što je isto u svima nama, i tako nadilazi naše uobičajeno iskustvo, ograničeno na odnose s nečim posebnim. Muzika je jezik koji razumeju svi i svuda; čisto zvučno iskustvo. „Ako religije i narodi imaju dušu, onda je muzika vazduh koji dišu. I nikada do sada, nijedan narod nije imao teškoća da prihvati muziku nekog drugog naroda”. Muzika je tajni ključić koji otvara ulaz u svako srce, dušu i duh.

Svaki umetnički oblik teži da dostigne stepen savršenstva muzičkog oblika, koji ima ulogu prvotnog, arhetipskog. Pružam ruku drugom i pravim most spajajući dve obale koje su sada čvrste i stamene, jer arhetip je isti, ne menja se u vremenu. Ne mora čovek da razlikuje Hendla od Hajdna, ali oba voli da sluša, jer imaju nešto bitno zajedničko. Istinska muzika je muzika univerzalne osećajnosti koja međusobno povezuje muzičke svetove širom zemnog šara. Oni koji veruju u moć samo jedne vrste muzičke kulture ili u moć jednog naroda koji trenutno vodi na tržištu muzičkih značenja grdno se varaju, jer vreme radi protiv njih. Oni još nisu bili opijeni ovom dubinskom, arhetipskom muzikom. „Mocart je uspevao da u svačijem srcu probudi radost i simpatije, nikad tugu i bol – on je bio nevini genije... Muzika nikoga ne ostavlja ravnodušnim, nezavisno od nivoa svesti. Ona se vraća prvobitnom, 'jednostavnom' jedinstvu... Pošto deluje snažnije od bilo koje druge umetničke forme, muzika se smatra višom umetnošću.”

Moć muzike je magijska: ona spaja i one koji se ne vole. Zato je Dostojevski i mogao reći da će lepota spasiti svet: „Narodi koji su se međusobno ubijali bili su ispunjeni bratski identičnom ganutošću dok su slušali grmljavinu Chopinova Posmrtnoga marša ili Beethovenove Eroike”. Muzičar u sebi nosi čovečanstvo jer poziva i doziva svakoga posebno i sve zajedno da slušaju odabrano i sabrano iskustvo roda.

To su muzički časovi, tačnije psihološko vreme, koje se meri otkucajima srca i damarima duga, prolaze brzo i čovek se budi iz tog sna, ne znajući koliko je trajalo mereno satom. Od oblaka koji se valjaju u duši nastaju oblici u duhu. Kakav bi život bio bez muzike? Život bez muzike

bio bi nepodnošljiv. „Ja se ne razumem mnogo u muziku, ali je obožavam, svaku muziku, svake vrste, nikada mi ni najmanje ne smeta da slušam muziku, bez obzira na to što radim, na svakom mestu i u svakoj situaciji. Mora da je to uzbudljiv život, zar ne?”

Što su bolji muzičari, to uglavnom imaju manje sluha za teoriju: njihov posao je da stvaraju, a ne da se bave teorijom. „Šta uostalom kazati o tom neizrecivom stanju... kada se kroz čoveka muzika sama izražava, silazi niz njegovu glavu kao plameni jezik i napada telo, obuzima ga, čini ga pukim sredstvom, mrtvim za sebe samog, đerdanom na lepršajućim haljinama božanstva? Ko može da prodre u tu tajnu, ko može da je otkrije?”

Ako je muzika tepanje, poput dečjeg tepanja, sigurno je da je ona to uvek bila, jednim svojim delom, i da će to uvek biti, jer se ne vidi kako bi se postigao napredak u pogledu njenog govora. Ona pruža neki uvid u neizrecive predele našeg duševnog i duhovnog života, u stopljena, tajnovita osećanja, bez granica i svesti o razlikama. Muzika nas vuče prema onom neomeđenom i okeanskom iskustvu koje ostaje tajna za reč. Samo je tonu dozvoljen pristup da se napije opojnog pića s izvora koji nisu pomućeni.

Pronaći oblik za to duboko iskustvo znači pronaći razrešenje naše napetosti. Možemo da govorimo o tom iskustvu, ali znamo da taj govor nije samo iskustvo. Ali kad ponovo čujemo fugu iskustvo je opet tu. Ako se reč može zameniti tonom, onda je suvišna ili reč ili ton. Biće da su to dve odvojene snage, svaki oblik nosi u sebi svoju izražajnu moć, ali i svoju granicu, svaki ima svoju vrednost.

Muzika je, između svih umetnosti, najviše božanska, najbliža čovekovim verskim potrebama i željama: pojanje psalama i crkvenih pesama hvale i odanosti jeste dokaz da se do spasenja stiže i pevanjem, a ne samo molitvom. Muzika je božanski dar kojim čovek može da ostvari savršen dodir s drugim (bio taj drugi bog, čovek, priroda itd.) bez reči. Muzika je oblik umetničkog izražavanja jednog sadržaja koji nema ni vidljive ni opipljive osobine: zvuk i značenje ovde su stopljeni u jedno. Karl Jaspers dobro veli: „Stoga je muzika jedina umetnost koje ima samo kad je čovek izvodi.”

Na koncertu, toj muzičkoj svečanosti, stvaralac čini da nešto čega nikada nije bilo sada postoji: u svom delu on stvara sadašnjost. Slušajući muziku, svaki čovek postaje viši od sebe, pesnik bez napisane pesme. Muzika se doživljava samo u trenutku izvođenja, i taj trenutak je sve, samo ne može da traje. Ako bi ono što zovemo muzikom postojalo na neki način pre izvođenja, onda bi svako izvođenje muzičkog dela bilo nepotrebno. Muzika može da postoji po sebi, ali je ima samo ako na nas deluje.” Likovne umetnosti nam se predstavljaju u prostoru: dobijamo utisak celine pre no što, natenane i malo po malo, otkrijemo i detalje. Ali muzika se uspostavlja u sukcesiji vremena i stoga zahteva budnost pamćenja. Muzika je dakle umetnost vremena kao što je slikarstvo umetnost prostora.

U određenoj vezi, zvuci zrače magijskim moćima i deluju na vernike bez obzira na to da li ih oni razumeju ili ne: to su sugestivna i hipnotička zračenja i značenja koja izviru iz moći ritma, melodije i harmonije. Takve veze ne moraju značiti ništa, ali pokreću sve, jer takoreći, prethode svakom značenju, dirajući u nesvesne slojeve bića, u tišini praoblaka. Muzika gradi svoje gnezdo u našem srcu, duši i duhu, bez borbe ih osvaja, razliva se po celom biću, tako da je i ono čuje.

Nemaju sve zvukovne veze tako veliku magijsku moć. Od brojnih mogućnosti jedna uspe da prodre i uzbuđi praslojeve bića i baci ga na kolena. Tonske veze nisu nikakvi opisni iskazi već proizvodi igre zvukova: lepe tajne u većitoj igri otkrivanja i skrivanja. To je sama duša koja se glasa u tonovima, i oseća samu sebe iz dubine: reč je o dubinskim i vrelim osećanjima, koja razum rashladi pri pokušaju da ih razume i da im da oblik. Slušanje muzike s religijskim motivima liči na slušanje molitve: duhovno iskustvo i njegov simbolički oblik kao da su srasli. Neki mudrac reče: „Muzika je naš mit o unutrašnjem životu – mit mlad, krepak i pun značenja.” Vernici slušaju Bahovu i Hednlovu muziku kao najčistiji oblik duhovnosti: glas božji oni prepoznaju u sebi i čuju njegovo pevanje. Muzika ih budi, podseća i vodi na početak, na izvor, što je ujedno i kraj svih njihovih iskustava: potpuno predavanje, sjedinjavanje sa svetim u sebi, božanskim.

Zvuk i odsustvo zvuka zajedno čine stvarnost muzičke tvorevine: jedinstvo zvuka i tišine daje dubok doživljaj, jer se oboje može pronaći u duši i duhu slušaoca. To nije mrtvačka tišina ispražnjena od svih zvukova ili prirodnih glasova već tišina ispunjena očekivanjima i mogućim značenjima. U muzici je od podjednake važnosti ono što se čuje i ono što se ne čuje, kao što u likovnim umetnostima (vajarstvu, arhitekturi) ono što je vidljivo i ono što nije vidljivo zajedno čine celinu dela. U pauzi se zgušnjava značenje onoga što je bilo rasuto u toku izvođenja dela.

Atonalnost je suprotnost harmonijskim pravilima koja zahtevaju povezanost s osnovnim tonom: to je otpor, nagli ustanak napetog kontrapunkta protiv ideje pravilnog reda i redosleda, logičnog procesa u nizanju tonova koji vode nekom celovitom doživljaju, raspad te celovitosti koja je imala svoje središte oko koga se organizovala pažnja slušaoca i njegovo estetsko iskustvo, pucanje lepog privida, ukidanje sazvučja. Javi se glas koji govori o onome što je različito. Kao što mala promena u rasporedu reči u stihu, tako i neznatna promena u sledu tonova u muzičkom delu (drugačiji način njihova povezivanja) može dovesti do posve drugačijeg doživljaja, ili čak do kvarenja pesme i kompozicije. „A pri tome je u muzici, kao i uopšte u carstvu umetnosti, mnogo lakše da se stave jedan pored drugog jarki kontrasti, brutalne suprotnosti”.

Koliko se sećam i Platon je primetio da „narušavanje muzičkih oblika uvek ugrožava važne državne zakone”. To samo znači da su muzički oblici u nekoj bližoj povezanosti s društvenim oblicima. „Ako bi pro-

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

pala muzika, to bi bio siguran znak za propast vlada i država... Zato je muzika jednog dobro uređenog doba smirena i vesela, a vlada ujednačena. Muzika nemirnog doba je uzbuđena i jarosna, a njegova vlada naopaka. Muzika države u rasulu je sentimentalna i tužna, a njena vlada ugrožena”.

Možda je veličina ovog gledišta u tome što muzički vredno ne izjednačava samo s onim što je pravilno, oblikovano, mera i sklad, nego se nešto vredno vidi i u nečem čemu se začudimo, nečem iznenadnom i nepredviđenom, što ne mora biti u skladu s našim navikama. „Kontrast proizvodi neposredan efekat. Samo, sličnost nas konačno zadovoljava. Kontrast je element različnosti, ali on odvlači pažnju. Sličnost se rađa iz težnje ka jedinstvu”.

Prof. dr Đuro Šušnjić

(Iz knjige *Ogledi o skrivenoj strani stvari*

Službeni glasnik, Beograd, 2012)

РЕЧНИК РЕЛИГИЈСКИХ ПОЈМОВА

ЂАКОН (грч.) први степен свештеничког реда; првобитно помоћник бискупа, епископа или свештеника. Код католика може обављати обред крштења, венчања, причести, те проповедати. У православним црквама, најнижи степен у хијерархијским звањима; рукоположи га епископ којем помаже код богослужења и често је његов лични тајник. Не може самостално да обавља богослужење. Може бити световни и монашки. Литургијско рухо ђакона чине стихар, орар и наруквица. Протођакон је почасни назив за световног, а архиђакон за монашког ђакона. Ословљава се с „часни оче...”. Код калвина и неких других протестантских религијских заједница, ђакон брине о сиромашнима.

ЂУРЂЕВДАН, празник у част почетка пролећа и Светог Ђорђа. Славе га, 6. маја, Срби, Црногорци, Бошњаци, Македонци, Роми, Турци, Албанци. То је празник сточара као и празник плодности. Ако на тај

дан пада много кише, верује се да ће година бити сува и неродна. За Роме то је, по рангу, трећи празник. Прослављају га сви Роми без обзира на конфесионалну припадност. У Србији за тај дан (као и за Ускрс) Роми се причешћују обојеним јајима, а за Божић необојеним куваним јајима. Католици славе Јурјево.

ЕЗАН (ар.), у исламу, позив на молитву који саопштава муџезин на српском језику, најчешће с минарета. Езан се код сунита састоји од седам реченица, а код шиита осам. За време езана муџезин је лицем окренут кибли с рукама уздигнутим до висине ушију. Припадници ислама када чују прве речи муџезина, изговарају „Азизалах” – изреку која значи „Алах је моћан”.

ЕКУМЕНИЗАМ (грч.), покрет за зближавање и јединство свих хришћанских цркава, којем није циљ стварање јединствене цркве, већ заједнице традиција које се узајамно обогаћују. У ширем смислу обухвата и дија-

лог с нехришћанским религијским заједницама. Развио се почетком XX века и дао допринос бољем познавању „другога”.

ЗАВЕТ (грч.), у више религија, посебно у јеврејској и хришћанској, свечано обећање верника да поднесе жртву, одриче се од телесних ужитака, поклони нешто религијској заједници и сл. као захвалност за задовољење неке своје потребе. Завет је и примање обавеза приликом уласка у неки свештенички ред.

ЗАКЛЕТВА, у Новом завету је забрањена као нешто што је Богу мрско. „Не куните се ни небом, ни земљом, ни икаквом другом заклетвом”. Куран не забрањује заклетву, али прописује „откуп” за „прекршену заклетву”: да се десет сиромаша нахрани храном којом се хране своји укућани, или да буду одевени. Треба имати у виду да је заклетва играла и игра важну улогу у друштвеном животу Арапа као начин потврђивања истине.

ЛИТУРГИЈА (грч.), службе-ни јавни култ, служба, заједништво, богослужење у православној цркви којим се слави Бог. Служи се сваке недеље и за празнике, а у манастирима сваки дан. Састоји се од константног, непроменљивог и променљивог дела, што омогућава да се назначи служба дотичног дана и празника. Православни

свештеник никада не служи литургију без присуства верника. Заједница је битна за православну литургију. Верници у њој учествују стојећи спуштених руку. На почетку и на крају се обавезно прекрсте.

ЛОТОС, симбол плодности и обиља; један од најчешћих симбола индијске иконографије. Лотос на којем седи Буда указује на његово божанско порекло. Најчешћи је положај тела током медитације у облику лотоса. Тело се држи усправних леђа, непомично, стопало леве ноге се пребаци преко десне препоне (и обратно), коленима се додирује под, очи су затворене а руке наслоњене на колена. У будистичкој традицији Буда се приказује као пламен који излази из лотоса; лотос је једно од осам блага или повољних знакова у кинеском будизму. Према хиндуистичкој традицији, Брама и Агни су рођени из лотоса. На прагу храма лотос означава боравиште божанске природе. У таоизму, лотос представља светлост, тао, трансценденталну моћ и духовни препород.

МОЛИТВЕНА ВРЕМЕНА, религијска заједница може да одреди време у које се молитва обавља. Могу то бити празници, одређени дани у недељи (петак за џуму код муслимана, субота за Сабат код припадника јеврејске религије, недеља за богослужење код хришћана), време болести или радости, ујутро

ОГЛЕДАЛО

и увече, у одређено време током дана (као пет дневних молитви код муслимана), у време пуног и младог месеца, итд.

МОЦЕТА (итал.), огртач који се затвара на прсима а носе га папа, кардинали и бискупии. Папа носи моцету црвене, кардинали црвене или ружичасте, а бискупии љубичасте боје.

ПРОСВЕТИТЕЉИ, филозофи током XVIII века који су уздрмали традиционалне вредности и доктрине; истицали индивидуализам, људске слободе и лични напредак. Постапак религије тумачили су као резултат незнања, ниског нивоа образовања и културе становништва. Религија је резултат лудо-рије, мистификације, илузорне свести. Религију су сводили на заблуду, бесмислицу, обману. У ту групу аутора спадају Ш. Монтескје, П. Холбах, Д. Дидро,

А. Хелвецијус, Ф. Волтер, Ж. -Ж. Русо, Е. Лесинг, Д. Хјум, А. Смит и други. Међутим, незнање је могло бити само узрок настанка првих религијских веровања.

ПУРИТАНЦИ (енгл.), присталице калвинистичког покрета у Енглеској који су Цркви желели да врате јеванђељску чистоту. Цркву су замишљали као добровољну асоцијацију. Тражили су уклањање католичких обичаја у обредима, укидање бискупске службе, те одвајање Цркве од државе. Заузимали су се за испоснички живот својих следбеника. Проповед им је представљала централни чин јавног богослужења. Одбацивали су празнике због којих је требало прекидати рад (брижљиво су израчунали да их је било 165). По њима, прослављање толико празника водило је „лењости”. Заговарали су штедњу, трезвост, марљивост, разборитост.

Др Иван Цвитковић

(Из Речника религијских појмова
Прометеј, Нови Сада, 2009)

ОГЛЕДАЛО

Плакајт 9. БЕОКУЛИС-а (2017)

дизајн плаката Лука Тилингер,
на основу колажа Павла Бановића
Ауђојорџрејт

9. БЕОКУЛИС

БЕОГРАДСКИ КУЛОАРОВ ЛИКОВНИ ИЗРАЗ
СРЕДЊОШКОЛАЦА СРБИЈЕ

ОД 12. 5. ДО 15. 6. 2017

Математичка гимназија
Краљице Наталије 37
Београд
mg. edu. rs

Директор:

Мр Срђан Огњановић

Уредник БЕОКУЛИС-а

Радивоје Благојевић

Сарадници:

Мирјана Мићић
Мила Коларевић Туцовић
Љиљана Маловић Козић
Олгица Рајић
Јелена Медаковић
Гордана Томашевић
Горан Обрадовић
Желимир Тројер
Неђо Никачевић
Менсур Поровић
Борис Чистопољски
Жарко Јањић

Дизајн каталога:

Лука Тилингер

Информационо друштво

БЛАГОВЕСТ

Стручни жири

9. БЕОКУЛИС-а:

Милан Туцовић,
сликар, председник
Жирија за ликовни рад

Андријана Стојковић,
филмски редитељ,
председник Жирија
за кратки филм

Саша Марјановић,
сликар

Радивоје Благојевић,
социолог уметности,
председник Жирија
за фотографију

ЧЕМУ СЛУЖИ ФИЛМ?

И такође: коме служи филм? Да ли је филм — кратки или дуги — потребан? Поглед на савремени свет, у којем је време убрзано, простор смањен а садржај готово неважан, оставља утисак да у њему нема места филму а ни његовом гледаоцу. Ипак, филмови се стварају и гледају. Слично времену кад се говорило о „смрти позоришта” сада се шапуће о „смрти филма”. Али позориште живи а такође и филм. Зашто? Због прича. Ми, људи, желимо да слушамо (и гледамо) приче. Жељни смо прича па макар оне биле и баналне. Оне говоре нашем унутрашњем бићу о нама самима, боре се против смртности, боре се против ништавила. Због тога ниједна уметничка форма која има наратив није нестала.

Конкурси и фестивали су добро место да се сакупе приче и интензивно данима причају. Девети БЕОКУЛИС- Београдски Кулоаров израз средњошколаца Србије и региона у медијима: ликовни рад, фотографија и кратки филм је био баш такво „окупљање око ватре” и слушање прича до дубоко у ноћ. Филмске приче су стигле из Ријеке у Хрватској, Грачанице у Босни и Херцеговини, Скопља у Македонији, Сенте, Сремских Карловаца, Шапца и Београда. Стигле су као игране форме, анимације, филмски есеји и документарци. Послало их је 26 аутора који осећају да имају приче за људе и артикулишу их филмским језиком. И ниједна није иста. И то је фантастично.

Ушла сам у 26 различитих светова и сви су били занимљиви, духовити — не смешни, већ пуни духа — и храбри. Филмови младих аутора су увек отворенији да искажу своје мисли и емоције. То је непроцењиво. Млади аутори говоре о себи највише самима себи, публика их толико не занима. И ту леже њихов шарм и аутентичност. Старији аутори мисле на публику и најчешће себе сакривају. То су такозвана „зрела дела”. А најстарији аутори се враћају себи без стида и муке и то су, вероватно, најбоља дела.

Јаку и врло позитивну импресију оставља чињеница да се у свим овим филмовима види труд филмација. Могу да их замислим како се крећу ходницима својих школа, улицама својих градова, својим домовима, „забринути” за свој филм. Могу да замислим како не одлазе на контролни јер „снимају филм”. Не треба их гледати са подсмехом — филм је озбиљна ствар. И није лако изразити се у

ОГЛЕДАЛО

сликама: потребно је да се оно што сви подразумевамо — простор и време — организује у след слика који има ритам, који има смисао, који нешто прича.

Ја им се дивим. И захвална сам им на филмовима. Осећам да сам упознала још неке супер људе иако се нисмо срили. Нема везе. Срили смо се у причама.

А највише сам уживала у следећим:

1. награда — ПРЕКО БРДА И ДАЛЕКО, ДАЛЕКО — аутора Шаболча Боја и Бетине Шремко из Гимназије „Бољаи” из Сенте. Овај анимиран филм прича управо о томе да смо сви „хероји са хиљаду лица” у хиљаду авантура, а посебно док сањамо. Као у свим добрим анимираним филмовима, техника, форма и прича су фантастично усклађени да би метафора којом се овај филм служи била још разумљивија и јача.

2. награда — ДУХ — ауторке Софије Дамњановић из Карловачке гимназије из Сремских Карловаца. Оно што највише импресионира у овом документарном филму је његова искреност. Та искреност је допринела да се превазиђе форма наменског „производа” и помогла да се дође до емотивног и аутентичног филма о једној школи. А школу не представљају само зграда, јубилеји и оцене — школу чине људи.

3. награда — САЊАЈ ЗВЕЗДЕ! — ауторке Јудит Берек из Гимназије „Бољаи” из Сенте. Овај кратак играни филм оставља јак утисак због сноликог дела приче који нам ауторка вешто открива тек на самом крају. Користећи искључиво филмска средства, филм нам поручује да је поента бивствовања у комуникацији, сусрету и дељењу са другим људима.

Похвале и подршке за будуће филмске авантуре додељене су следећим филмовима:

- (НЕ)УСПЕШНА МИСИЈА, ауторке Ангеле Станоевске из Гимназије „Орце Николов” из Скопља;
- ЦСИ ГАМ НА ПОЧЕТКУ, ауторке Саре Милохних из Гимназије „Андрије Мохоровичића” из Ријеке;
- СВЕ ШТО НИСАМ МОГЛА ДА КАЖЕМ, ауторке Ђурђе Грујичић из Шабачке гимназије из Шапца;
- СКИНИ МАСКУ, ауторке Таре Блажевић из Гимназије „Андрије Мохоровичића” из Ријеке.

Андријана Стојковић,
филмски редитељ

УЧЕНИЦИ - АУТОРИ

Нијаз Авдић
Мехмед Аљић
Викторија Ангеловска
Марија Антић
Денис Арсланагић
Нермин Ахметашевић
Денис Банков
Павле Бановић
Марија Бекирагик
Наталија Бељић
Јелена Берењи
Јудит Береч
Андреа Берковић
Тамара Сташа Благојевић
Тара Блажевић
Сузана Божић
Сзаболцс Боја
Марија Бојанић
Сашка Бојић
Матија Борбељ
Андреја Братић
Тамара Булатовић
Ахмет Булић
Ханифа Булић
Џенис Буљубашић
Матеј Ванев
Николета Варга
Михајло Васић
Мустафа Велегић
Бианца Веттер
Степа Виталић
Медина Витешкић
Дејана Вукадиновић

Лана Вукмировић
Ања Вуксановић
Урош Вучетић
Мила Гавриловска
Аљоша Грковић
Ђурђа Грујичић
Ленка Давидовић
Елеонора Дакаиловска
Софија Дамњановић
Амина Делић
Сара Демировић
Теодора Димитријевић
Калина Димовска
Огнена Додевска
Марина Дожај
Марко Докић
Михајло Дондур
Анђела Дошљак
Дуња Драгојевић
Ања Дуловић
Деа Ђаковац
Ајла Ђидић
Скендер Ђиколи
Милица Здравковић
Лара Зелди-Добаи
Николина Зеџ
Аниса Ибрић
Александар Ивић
Инела Имамовић
Трифун Исаков
Ева Јанковић-Бочковић
Анђелија Јањић
Емина Јелешковић

ОГЛЕДАЛО

Радмила Јелкић
Анита Јенеи
Миа Јовановић
Бојана Јосифовска
Валентина Јоцић
Исидора Јуришић
Антонија Калац
Амина Карчић
Зорана Квргић
Ријад Кљашић
Елдар Ковач
Милана Ковач
Катарина Кожук
Ива Којић
Љубомир Контра
Маша Костадиновић
Делила Куловац
Ивана Лазановка
Бојана Лазич
Мелоди Лахош
Белма Лека
Салиха Мајрић
Дуња Малетић
Емилија Малиновић
Ива Мандик
Душан Мандић
Миа Манић
Јована Мараш
Јана Марковик
Јана Маровић
Јован Маровић
Мила Машовић
Јасмина Мијакић
Виктор Мијовић
Лазар Миладиновић
Андреа Миливојевић
Гордана Милијаш
Сара Милохнич
Лазар Милошевић
Тија Милутиновић
Стефан Митик
Ђорђе Митровић
Наташа Михаиловић
Катарина Младеновић

Александар Младић
Јасмина Мујакић
Амина Мујић
Фахир Муминовић
Ирма Мусић
Филип Најдановић
Бисера Наумовска
Димитрије Недељковић
Јелена Недић
Николина Огненовска
Аммар Окић
Махир Османовић
Невена Остојић
Ања Анђела Пантић
Едина Паочић
Ана Перић
Теодора Петковић
Милан Петровић
Софија Петровић
Филип Петровић
Ана Пешевска
Петра Полдан
Катарина Поповић
Матија Поповић
Дивна Поповић
Далила Прандо
Емир Пушкар
Лука Радиновић
Вук Радојчић
Новица Раду
Ксенија Радујко
Катарина Ракић
Петар Ракић
Тијана Ракић
Ања Ракоњац
Адина Рахмановић
Софија Рашо
Ана Ристовски
Милан Руњајић
Атанасије Савовић
Итана Самарџић
Есзтер Сенаси
Бетина Сремко
Еди Сивац

ОГЛЕДАЛО

Миле Симеонов
Марија Симић
Софија Симјановска
Хана Смајлић
Гаја Смилевска
Леона Собослаи
Тамара Соколов
Матија Спасић
Дарко Сретић
Ђорђе Стаменковић
Ангела Станоевска
Добривоје Стојановић
Јана Стојановић
Лазар Стојић
Никола Стојков
Наташа Столић
Ирена Столић
Милена Сузић
Ђорђе Таминџија
Јована Ташин
Адриана Теодоровић
Исидора Тодоровић
Дино Тозо
Филип Токић

Катарина Томић
Ена Топић
Андреј Тот
Душица Трцета
Един Ђеранић
Обрад Ђешић
Урош Ђирић
Дијана Уџифеизовић
Барбара Фанфани
Милош Фат
Анеса Хидић
Амна Хоџић
Маја Хоџић
Настасја Цветковић
Лидија Црвенковић
Обрад Чешић
Дуња Чонградац
Бланка Чорак
Анида Чорбић
Мелиса Џафић
Амина Џиндо
Бериса Џинић
Ајла Шљивић
Ања Штергар

ПРОФЕСОРИ - МЕНТОРИ

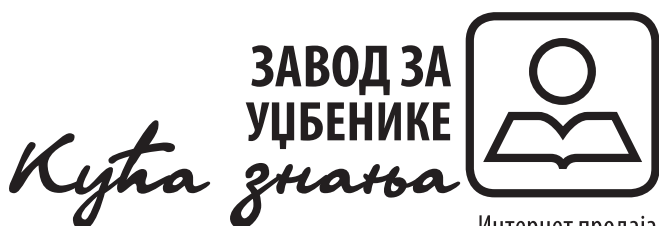
Вилдана Буквић
Миодраг Вучкевић
Мирјана Вучковић
Драгана Гавриљук Катић
Срђан Дамјановић
Сергеј Дамовски
Дејан Ђурђевић
Александра Дрљача
Владимир Дуковски
Лариса Жигић
Данко Зорић
Драган Јабланов
Катарина Јањић
Бранка Јовичић
Драгана Катић
Давид Карасман
Снежана Крстевска
Тибор Лазар
Лаура Лимбургер
Јасмина Манојловић

Наташа Марјановић
Верица Матовић
Габор Међери
Наташа Мићић
Сафета Мујановић-Кевељ
Нерминка Мујкић
Амра Патковић
Марија Попивоца
Ђура Радишић
Горан Секулић
Лидија Станковић
Мира Топличевећ
Лејла Ђеџајић
Амела Фазлић
Габријела Хајзлер
Борис Чистопољски
Марина Чудов
Јордана Шијачки
Радивоје Благојевић

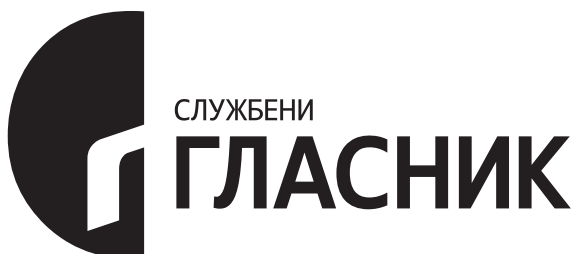
ШКОЛЕ 9. БЕОКУЛИС-а

1. Неготинска гимназија, Неготин
2. Угоститељско-туристичка школа, Ниш
3. Шабачка гимназија, Шабац
4. Техничка школа, Смедерево
5. Гимназија за талентоване ученике *Бољан*, Сента
6. Техничка школа *Милева Марић Ајнштајн*, Нови Сад
7. Школазадизајн *Бојдан Шујић*, Нови Сад
8. Политехничка школа, Суботица
9. Зрењанинска гимназија, Зрењанин
10. Карловачка гимназија, Сремски Карковци
11. Средњошколски центар Фоча
12. Средња школа примијењених умјетности, Сарајево
13. Економско-трговинска школа, Тузла
14. Мјешовита средња школа, Грачаница
15. Гимназија *Орце Николов*, Скопје
16. Гимназија *Андрије Мохоровчића*, Ријека
17. Средња ликовна школа *Петар Лубарга*, Цетиње
18. Школа за дизајн, Београд
19. Графичка школа, Београд
20. Електро техничка школа *НиколаТесла*, Београд
21. Архитектонска техничка школа, Београд
22. I београдска гимназија, Београд
23. V београдска гимназија, Београд
24. VII београдска гимназија, Београд
25. IX гимназија *Михајло Пејировић Алас*, Београд
26. Математичка гимназија, Београд

ОГЛЕДАЛО

Интернет продаја
www.zavod.co.yu
e-mail: prodaja@zavod.co.rs

ОГЛЕДАЛО

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

373. 5(497. 11)

ОГЛЕДАЛО: часопис ученика и професора
средњих школа / главни и одговорни уредник
Радивоје Благојевић. - 2014/2015, бр. 1-. - Београд:
Информационо друштво Благовест, 2015- (Београд:
Службени гласник). - 24 cm

Тромесечно. - Текст на више светских језика.
ISSN 2466-2712 = Огледало (Београд)
COBISS. SR-ID 217496332

Филолошки факултет Универзитета у Београду је баштиник образовне и васпитне традиције у изучавању и неговању српског језика, књижевности и културе.

Европски и космополитски факултет на коме се студирају језици, књижевности, културе, лингвистика, општа књижевност и библиотекарство на 30 наставних група.

Студијама се даје лични печат кроз велику изборност предмета.

Стичу се знања, вештине и дипломе које су признате у Европи.

Добро дошли на Филолошки факултет!

